

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Timofti Vladimir

judecători

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Stavila Sergiu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Stavila Sergiu XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 14.06.2017 – 24.06.2017;*
2. *Instanța de apel: 28.08.2017 – 14.11.2017;*
3. *Instanța de recurs: 20.03.2019 – 12.06.2019.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 24 iunie 2017, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Stavila Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.189 alin. (3) lit. e) Cod Penal la 5 (cinci) ani și 6 (șase) luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, ceea ce constituie la momentul comiterii faptei suma de 75 000 (șaptezeci și cinci mii) lei.

Termenul de executare a pedepsei sub formă de închisoare, aplicată lui Stavila Sergiu, calculându-se din 24 iunie 2017, cu includerea în acest termen a perioadei deținerii lui Stavila Sergiu în stare de arest de la 03 mai 2017 ora 14:05 până la 24 iunie 2017.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, Stavila Sergiu, în perioada august 2016 - mai 2017, aflându-se în mun. Chișinău, în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, a cerut de la XXXXX să-i transmită lui, bani care aparțineau victimei și prin amenințare cu răspândirea unor știri defăimătoare despre victimă, prin postarea unor fotografii intime ale acesteia pe rețelele de socializare, a impus-o pe XXXXX ca personal cât și prin intermediul altor persoane să transmită mijloace bănești în numerar, acțiuni urmate de dobândirea bunurilor cerute și anume a primit în or. Chișinău, sect. Centru prin intermediul conducătorului autocarului Grecia-

Chișinău suma de 100 euro, respectiv la data de 18.03.2017 prin intermediul Western Union suma de 50 euro de la Moldindconbank sect. Botanica or. Chișinău, iar la data de 03.05.2017 a fost reținut de către colaboratorii IP Cantemir în or. Chișinău, sect. Buiucani în timp ce cerea 100 euro de la victimă, prin ce a cauzat un prejudiciu considerabil victimei în mărime de 150 euro.

Acțiunile inculpatului Stavila Sergiu au fost încadrate în baza art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, după indicii calificativi: *șantaj, adică cererea de a transmite bunurile proprietarului, amenințând cu răspândirea unor știri defăimătoare despre ea, urmate de dobândirea bunurilor cerute.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către avocatul Chirtoacă Tudor în numele inculpatului și de avocatul Stegărescu Ion în numele inculpatului.

3.1. Avocatul Chirtoacă Tudor a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blând sub formă de amendă.

3.2. Avocatul Stegărescu Ion a solicitat casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Stavila Sergiu să fie achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, ori reîncadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 189 alin.(1) Cod penal cu stabilirea pedepsei neprivativă de libertate, cu aplicarea art.90 alin.(1) Cod penal, iar în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova nr.210 din 29.07.2016 aplicarea actului privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova nr.210 din 29.07.2016, în privința inculpatului.

În motivare a invocat ilegalitatea soluției primei instanțe în ce privește acceptarea cererii inculpatului de examinare a cauzei în conformitate cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, or, instanța nu i-a explicat efectele juridice a acestei norme.

Mai mult ca atât, apelantul a menționat faptul că, din materialele cauzei, nu este dovedită că fapta a fost săvârșită de inculpat, atâta timp cât partea vătămată, a solicitat încetarea procesului penal intentat la plângerea sa, deoarece ultima nu are careva pretenții de ordin material sau moral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2017 au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele, fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Stavila Sergiu de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul împreună cu apărătorul său Chirtoacă Tudor, a declarat personal, prin înscris autentic, că recunoaște faptele invocate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și nu solicită administrarea de noi probe (f.d. 120), iar instanța de fond, prin încheierea protocolară din 24 iunie 2017 (f.d. 126-verso), a admis cererea inculpatului Stavila Sergiu, dispunând

examinarea cauzei penale în procedură simplificată, conform art. 364/1 Cod de procedură penală.

5.1. Astfel, instanța de apel a considerat ca nefondate argumentele părții apărării, precum că, probele anexate la dosarul penal dovedesc nevinovăția inculpatului Stavila Sergiu în infracțiunea încriminată de către partea acuzării, or, vinovăția lui se dovedește integral de întreaga sistemă de probe administrate și analizate de către instanță și în acest sens a notificat practica judiciară constantă cu privire la aplicarea prevederilor art.364/1 Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești.

5.2. La fel, instanța de apel a conchis că, este neîntemeiat și argumentul apelantului, precum că nu este dovedit că fapta a fost săvârșită de inculpat, atâta timp cât partea vătămată a solicitat încetarea procesului penal intentat la plângerea sa, deoarece ultima nu are careva pretenții de ordin material sau moral, și a fost respins de către Colegiul penal, menționând că, în cazul când partea vătămată solicită încetarea procesului penal intentat la plângerea sa, deoarece ultima nu are careva pretenții de ordin material sau moral, aceasta înseamnă nu altceva decât faptul că dânsa consideră că fapta a fost comisă de inculpat, însă dânsa nu are careva pretenții de ordin material sau moral și solicită încetarea procesului penal în legătură cu aceasta.

În acest sens, instanța de apel a reliefat că, nu poate fi acceptat demersul părții vătămate de a înceta procesul penal intentat la plângerea sa, or, infracțiunea prevăzută de art. 189 alin. (3) Cod penal nu cade sub incidența art. 276 Cod de procedură penală, și din aceste considerente, procesul penal nu poate fi încetat conform prevederilor art. 285 alin. (2) pct. 1) și, respectiv, art. 332 Cod de procedură penală.

5.3. De asemenea, instanța de apel a conchis că, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de fond a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se califică ca infracțiune gravă, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care și-a recunoscut vina în cele comise, astfel, corect i-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare, care în opinia instanței de apel va atinge scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane. Or, în cazul dat, o pedeapsă mai blândă, nu-și va atinge scopul prevăzut de art. 61 alin.(2) din Codul penal.

5.4. Cu referire la cererea apelantului privitor la aplicarea față de inculpat a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, instanța de apel a considerat că această solicitare este neîntemeiată, deoarece nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea actului de amnistie sus-indicat, remarcând faptul că în privința lui Stavila Sergiu nu poate fi aplicată Legea 210 din 29.07.2016, având în vedere prezența impedimentelor dictate de art.10 alin.(1) lit. d) a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXV-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, conform căruia prevederile art.1-9 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru infracțiunile prevăzute la art.189 alin.(3)-(6) din Codul penal nr.985-XVdin 18 aprilie 2002.

6. Decizia instanței de apel pronunțată integral la data de 12 decembrie 2017, este atacată cu recurs ordinar de către inculpat, la data de 18 februarie 2019, care solicită casarea acesteia, în partea aplicării pedepsei sub formă de amendă, indicând că

nu are surse de achita, iar aceasta este un impediment de a fi eliberat condiționat conform art.92 Cod penal.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Prevederile legale cu privire la termenul de recurs au un caracter imperativ, deoarece recursul declarat după expirarea termenului se consideră tardiv și nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual, dat fiind faptul că legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală și practica judiciară stabilită, la calcularea termenului se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele dosarului se constată, că la 14 noiembrie 2017 instanța de apel a judecat cauza în prezența procurorului, inculpatului Stavila Sergiu și avocatului inculpatului Stegărescu Ion, cu adoptarea și pronunțarea dispozitivului deciziei, și aducerea la cunoștință, că decizia motivată va fi pronunțată la data de 12 decembrie 2017, ora 14:00 (f. d. 167).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 12 decembrie 2017, ora 14:00, în ședința de judecată s-au prezentat procurorul și inculpatul Stavila Sergiu, cărora li s-a înmănat copia de pe decizia motivată contra semnătură, fapt confirmat prin recipisa din 12 decembrie 2017. (f.d. 176)

Astfel, în speța discutată, termenul de 30 zile se calculează începând 13 decembrie 2017 și se epuizează la 12 ianuarie 2018, ultima zi de depunere a

recursului, însă inculpatul Stavila Sergiu a depus recursul ordinar, potrivit materialelor cauzei, la 18 februarie 2019 (f.d. 188).

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat de inculpatul Stavila Sergiu este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul **Stavila Sergiu** XXXXX împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2017, în propria cauză penală, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **11 iulie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Boico Victor